

23. 4. 2001

ID: 6255

Nedostatek předložení plné moci (při podání odvolání) nemůže vést k jeho odmítnutí

Učiní-li někdo úkon, z něhož je zjevné, že tak činí za jiného jako zástupce, neuplatňuje procesní práva vlastní, nýbrž toho, koho zastupuje. Nedostatek předložení plné moci (při podání odvolání) nemůže proto vést k jeho odmítnutí podle § 218 odst. 1 písm. b/ o.s.ř., ale zakládá pouze nedostatek podmínky řízení, který lze - a to v souladu s ustanovením § 104 odst. 2 o.s.ř. - odstranit

Učiní-li někdo úkon, z něhož je zjevné, že tak činí za jiného jako zástupce, neuplatňuje procesní práva vlastní, nýbrž toho, koho zastupuje. Nedostatek předložení plné moci (při podání odvolání) nemůže proto vést k jeho odmítnutí podle § 218 odst. 1 písm. b/ o.s.ř., ale zakládá pouze nedostatek podmínky řízení, který lze - a to v souladu s ustanovením § 104 odst. 2 o.s.ř. - odstranit. Totéž platí i při podání odporu proti platebnímu rozkazu.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31.7.2000, sp.zn. 20 Cdo 1888/98, v souvislosti s rozhodnutím Nejvyššího soudu České republiky ze dne 21.10.1999, sp.zn. 20 Cdo 2324/98)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci o zaplacení 7.920,- Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4, pod sp. zn. 28 C 292/94, o dovolání žalovaného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30.6.1997, č.j. 23 Co 226/97-26, tak, že usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30.6.1997, č.j. 23 Co 226/97-26, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Odvolací soud odmítl jako opožděné (§ 218 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.) odvolání žalovaného proti usnesení, jímž soud prvního stupně odmítl jeho odpor proti vydanému platebnímu rozkazu. Za den rozhodný pro počátek běhu lhůty k odvolání považoval 28.2.1997, kdy bylo usnesení soudu prvního stupně doručeno žalovanému, v důsledku čehož jejím posledním dnem byl 17.3.1997. Jestliže odvolání bylo osobně podáno u soudu prvního stupně až 24.3.1997, uplynula tato lhůta marně.

Ve včasném dovolání žalovaný (zastoupen advokátem) namítl, že mu postupem odvolacího soudu byla odňata možnost jednat před soudem, a tuto vadu spatřuje ve způsobu doručení usnesení soudu prvního stupně; bylo totiž doručeno přímo jemu a nikoli jeho zástupci, pročež „se jedná o doručení neúčinné“, byť - jak připouští - plná moc pro zástupce předložena nebyla. K uplynutí odvolací lhůty podle dovolatele tudíž dojít nemohlo, a opačný závěr odvolacího soudu je proto nesprávný.

Dovolání je podle § 238a odst. 1 písm. e/ o.s.ř. přípustné, jelikož směřuje proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo odmítnuto odvolání.

Z úřední povinnosti posuzuje dovolací soud pouze vady řízení vyjmenované v § 237 a jiné vady, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 242 odst. 3 o.s.ř.); jinak je vázán uplatněnými dovolacími důvody včetně toho, jak je dovolatel obsahově vymezil.

Vadu řízení podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. f/ o.s.ř., již měl dovolatel zřejmě na mysli, představuje okolnost, že účastníku byla v průběhu řízení nesprávným postupem soudu odňata možnost jednat před soudem.

Odnětím možnosti jednat před soudem je takový postup, jímž soud znemožnil účastníku řízení realizaci těch procesních práv, která mu zákon přiznává. Od účinnosti zákona č. [238/1995](#) Sb. jde o ně pouze tehdy, jestliže se (odpovídající) postup soudu projevil v průběhu řízení (a nikoli při rozhodování), a byl-li tento postup nesprávný (srov. rozhodnutí uveřejněné pod č. 27/1998 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek). Za „postup soudu v průběhu řízení“ lze považovat jen činnost, která vydání konečného rozhodnutí předchází, nikoli vlastní rozhodovací akt soudu, jímž byl průběh řízení zhodnocen. Není jím tedy ani hodnotící úsudek odvolacího soudu (jenž se promítl přímo do rozhodnutí), že odvolání bylo opožděné; proto vadou podle § 237 odst. 1 písm. f/ o.s.ř. řízení netrpí, a dovolací důvod ve smyslu § 241 odst. 3 písm. a/ o.s.ř. dán není.

Výrok napadeného usnesení vyjadřuje závěr, že odvolání bylo podáno po uplynutí lhůty stanovené v § 204 odst. 1 o.s.ř. Poněvadž běh této lhůty počíná od doručení rozhodnutí soudu prvního stupně, zahrnuje logicky i zjištění, že bylo účastníku doručeno řádně; jen řádné doručení totiž může mít za následek započetí běhu odvolací lhůty osobě, jíž bylo doručováno. Posouzení, zda byla v konkrétním případě uvedená podmínka splněna, vychází současně z určitého právního názoru (výkladu předpisů, jež upravují doručování) a z výsledku šetření o okolnostech, jež jsou z hlediska této právní úpravy významné.

Nesouhlas s těmito závěry, resp. zjištěními je v dovolacím řízení uplatnitelný typicky v rámci dovolacího důvodu dle § 241 odst. 3 písm. b/ (řízení je postiženo jinou než v § 237 uvedenou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci), nebo dle § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř. (rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci).

Dovolání proti závěrům o šetření podmínek doručení, předepsaných v § 47 odst. 2 o.s.ř., nesměruje, a k dovolacímu důvodu podle § 241 odst. 3 písm. b/ o.s.ř. se tedy neupíná; námitka, kterou v něm dovolatel uplatnil, se odvíjí od tvrzení, že usnesení soudu prvního stupně nemělo být doručeno jemu, nýbrž jeho tehdejšímu zástupci. Vzhledem k tomu, že odvolací soud vycházel zjevně z opačného předpokladu, že stačilo doručit samotnému účastníku, otevírá se dovoláním především otázka právní - totiž otázka, jak mělo být doručováno v případě, že soud prvního stupně odmítl odpor proti platebnímu rozkazu jakožto podaný osobou neoprávněnou, podal-li jej za žalovaného zástupce (advokát), aniž však k zastupování předložil plnou moc. Je tedy zřejmé, že dovolatel uplatnil - z obsahového hlediska - dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř.

Právní posouzení věci je ve smyslu § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř. nesprávné, jestliže zjištěný skutkový stav soud poměřil nesprávně určenou právní normou nebo správně určenou normu nesprávně vyložil, resp. ji nesprávně aplikoval (z podřazení skutkového stavu právní normě vyvodil nesprávné závěry o právech a povinnostech účastníků řízení).

Účastník se může dát v řízení zastupovat zástupcem, jehož si zvolí (§ 24 odst. 1 o.s.ř.). Zástupce, vybavený plnou mocí pro celé řízení, je oprávněn ke všem úkonům, které může v řízení učinit účastník (§ 28 odst. 2 o.s.ř.), ať je jím advokát (§ 25 o.s.ř.) nebo jiný zmocněnec (§ 27 o.s.ř.); vždy se mu doručují písemnosti, zatímco účastníku jen tehdy, má-li v řízení něco osobně vykonat (§ 49 odst. 1 o.s.ř.). Jestliže je účastník zastoupen, vykonává svá procesní práva a povinnosti prostřednictvím zástupce.

Je-li namísto zástupci doručeno samotnému účastníku, je takové doručení - ve smyslu § 49 odst. 1 o.s.ř. a ve shodě s výkladem podávaným soudní praxí - neúčinné, a počátek (a posléze ani konec) běhu patnáctidenní lhůty určené v § 204 odst. 1 o.s.ř. od něj odvodit nelze (srov. kupř. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.10. 1998, sp. zn. 20 Cdo 332/98, uveřejněné v časopise Soudní judikatura pod č. 3/1999). Zhojení této vady může nastat jen v případě, že účastník v zákonné lhůtě odvolání sám podal (srov. rozsudek téhož soud ze dne 30.9.1999, sp. zn. 20 Cdo 775/98, uveřejněný pod č. 52/2000 tamtéž).

Podle ustanovení § 28 odst. 1 o.s.ř. zástupci, jehož si účastník zvolil, udělí písemně nebo ústně do protokolu plnou moc buď pro celé řízení, nebo jen pro určité úkony. Pro platnost dohody o plné moci (smlouvy o právní pomoci) mezi účastníkem a jím zvoleným zástupcem zákon povinně písemnou formu nepředepisuje; že byla plná moc udělena, je však třeba soudu doložit. Lze tak učinit listinou obsahující prohlášení účastníka, jímž pověřuje zmocněnce svým zastupováním (písemnou plnou mocí) nebo obdobným prohlášením do soudního protokolu, a z listiny (z protokolu) musí být rovněž zřejmé, že zmocněnec plnou moc přijal.

Soudní praxe se ustálila v názoru, že podání toho, kdo vystupuje jako zástupce účastníka, aniž by tímto způsobem (§ 28 odst. 1 o.s.ř.) oprávnění k zastupování bylo doloženo, nelze pojímat jakožto podání - ve smyslu příslušných procesních ustanovení - osoby neoprávněné. Není totiž významné jen to, kdo podání učinil; podstatné je, zda sám hodlá vstoupit do procesněprávního vztahu, anebo zda procesněprávní úkon činí za jiného (coby jeho zástupce).

Jestliže taková osoba učinila úkon, z něhož je zjevné, že tak činí za jiného jako zástupce, neuplatňuje logicky procesní práva vlastní, nýbrž toho, koho zastupuje. Nedostatek předložení plné moci (při podání odvolání) nemůže proto vést k jeho odmítnutí podle § 218 odst. 1 písm. b/ o.s.ř., ale zakládá toliko nedostatek podmínky řízení, který lze - a to v souladu s ustanovením § 104 odst. 2 o.s.ř. - odstranit (viz. rozhodnutí uveřejněné pod č. 48/1998 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek). Není důvodu, aby obdobné neplatilo i při podání odporu proti platebnímu rozkazu (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21.10.1999, sp. zn. 20 Cdo 2324/98, uveřejněné pod č. 40/2000 v časopise Soudní judikatura).

Povinným opatřením soudu k odstranění tohoto nedostatku (§ 104 odst. 2 o.s.ř.) je zpravidla výzva účastníku, aby ve stanovené lhůtě předložil písemnou plnou moc, nebo aby udělil plnou moc do protokolu. Je-li plná moc dodatečně doložena, je tím nedostatek průkazu zastoupení zhojen, a jsou tak schváleny i úkony učiněné zástupcem účastníka, k nimž došlo předtím, než byla plná moc vystavena (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24.10.1996, sp. zn. 2 Cdon 1007/96, uveřejněné v časopise Soudní judikatura pod č. 36/1997).

Byť z uvedeného plyne, že rozhodnutí, jímž soud prvního stupně odmítl odpor jakožto podaný neoprávněnou osobou, je nesprávné, pro výsledek dovolacího řízení přímý význam - v obecné rovině

- nemá, jelikož tomu překáží sama povaha rozhodnutí (soudu odvolacího), jež je přezkoumáváno. Přesto určité důsledky nejsou přehlédnutelné.

I když (kvalifikovaný) průkaz zastoupení zatěžuje účastníka řízení, jeho nedostatek neumožňuje soudu, aby zůstal nečinný. Výše dovozené postupy podle § 104 odst. 2 o.s.ř. vystihují povinnost vytvořit podmínky, aby tento nedostatek byl odstraněn; teprve tehdy, když jich účastník nevyužije, lze z tohoto nedostatku vůči němu vyvodit nepříznivé procesní důsledky (současně jde o to, aby bylo v otázce jeho zastoupení zjednáno jasno). Z této logiky vyplývá, že k tíži účastníka nemůže jít, jestliže soud tuto povinnost pomine, příležitost odstranit vadu řízení účastníku nedá, a nejistotu v zastoupení nerozptýlí. Nelze vyloučit, že účastník řízení, v rozporu s ustanovením § 104 odst. 2 o.s.ř. neupozorněný, spoléhá na to, že úkony soudu jsou (současně) zprostředkovávány jeho zástupci, který na ně náležitě reaguje.

Je proto namístě formulovat závěr, že dokud soud neučiní opatření k odstranění nedostatku podmínky řízení, jenž spočívá v nedostatku plné moci resp. řádného doložení zastoupení účastníka (§ 104 odst. 2 o.s.ř.), nemůže vycházet z toho, že účastník zastoupený není, a při doručování soudních písemností opomenout toho, kdo tvrdí, že je zástupcem. To platí tím spíše, jestliže podání takové osoby soud pokládá (nesprávně) za podání učiněné neoprávněnou osobou, neboť již sám tento úsudek implikuje potřebu poskytnout této osobě přiměřený prostor mu čelit.

Jestliže podmínky vyjádřeného závěru byly v dané věci splněny, pak doručení usnesení soudu prvního stupně (jen) žalovanému nemohlo založit počátek běhu odvolací lhůty, a proto z něho nelze stanovit ani její konec. V důsledku toho logicky neobstojí, že odvolání bylo podáno po skončení této lhůty, opožděně.

Odlisný právní názor, který aplikoval odvolací soud, je tedy nesprávný, a dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř. byl uplatněn právem. Usnesení, které na tomto právním názoru spočívá, je nutně rovněž nesprávné; Nejvyšší soud je proto zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení (§ 243b odst. 1, 2 o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)